

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ФИСКАЛНИ САВЈЕТ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

REPUBLIKA SRPSKA
FISKALNI SAVJET
REPUBLIKE SRPSKE

Трг Републике Српске 8/XIII, Бања Лука, телефон: 051/303-234, факс: 051/303-235, e-mail : kabinet@fiskalnisavjetrs.net

Број: 27.1- 403-153/18

Дана, 18. децембра 2018. године

На основу чл. 22. став 3. и 19 став 2. тачка 3) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), Фискални савјет Републике Српске, на 4. ванредној сједници одржаној 18. децембра 2018. године, након разматрања Консолидованог извјештаја о извршењу буџета Републике Српске за период 01.01.-30.06.2018. године, даје сљедеће:

**МИШЉЕЊЕ
на Консолидовани извјештај о извршењу буџета Републике Српске за период 1. 1.-30. 6. 2018.
године**

Чланом 19. став 2. тачка 3) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), утврђено је да Фискални савјет Републике Српске, између осталог, Народној скупштини Републике Српске доставља мишљења и анализе на извјештаје о извршењу буџета, те консолидоване извјештаје о извршењу буџета Републике Српске.

На основу достављеног Консолидованог извјештаја о извршењу буџета Републике Српске за период 01.01.-30.06.2018. године, евидентно је да су буџетски приходи остварени у износу од 1.353.344.381 КМ, што представља 98% укупно планираних буџетских прихода за првих шест мјесеци 2018. године.

У оквиру пореских прихода веће остварење у односу на планирани буџет забиљежено је код пореза на добит правних лица за 33% и пореза на промет производа и услуга- заостале обавезе за 13%. Међутим, доприноси за социјално осигурање остварени су за 3% мање у односу на планирани буџет, као и индиректни порези за чак 6%. С обзиром на њихово учешће у укупним буџетским приходима, недовољно остварење истих у дугом року може да има значајан утицај на извршење укупног буџета. Остварење пореских прихода по врстама у односу на планирани буџет, у коначном је имало за резултат 2% мању реализацију укупних буџетских прихода у посматраном извјештајном периоду.

Анализирајући реализацију буџета код непореских прихода, уочава се мање остварење истих од планираних за 7%. Ниже остварење на страни непореских прихода огледа се на страни прихода од дивиденде за 22%. Како је наведено у Мишљењу на Консолидовни извјештај о извршењу буџета Републике Српске за период 01.01.-31.12.2017. године, низак ниво остварења прихода од дивиденде указује на недовољно ефикасно пословање јавних предузећа, те на јасну потребу за повећањем ефикасности истих. Претходно наведено, добија посебно на значају ако се зна да повећање ефикасности пословања јавних предузећа има позитивне ефекте и на остварење укупних пореских прихода, преко повећања прихода од пореза на добит, доприноса, ПДВ-а, а нарочито преко пораста прихода од дивиденде. У том контексту, важан корак у остваривању планираних прихода на

наведеним ставкама, зависи од ефикасности јавних предузећа што у великој мјери утиче на стабилност јавних финансија.

Из Консолидованог извјештаја о извршењу Буџета за период 01.01.-30.06.2018. године евидентно је остварење буџетских расхода у износу од 1.197.293.422 КМ, што чини 95% укупно планираних расхода за првих шест мјесеци 2018. године. Мање остварење расхода у односу на план, присутно је на свим ставкама буџетских расхода. Значајно нижи ниво остварених расхода евидентиран је код расхода грантова 67% и субвенција 68%. Узрок за исто може се огледати у ниском нивоу средстава која су стављени на располагање оперативним финансијским планом буџетске потрошње.

Наведено остварење буџетских прихода у односу на буџетске расходе за период 01.01.-30.06.2018. године, за резултат има буџетски суфицит у износу од 145.812.447 КМ.

Када се наведени буџетски суфицит коригује за остварене резултате на осталим фондовима Буџета Републике Српске (властити приходи буџетских корисника, грантови, средства приватизације и сукцесије и фонда за посебне пројекте) добије се укупан текући суфицит корисника Буџета Републике Српске на дан 30.06.2018. године који износи 142.372.549 КМ. И претходне препоруке Фискалног савјета упућивале су на потребу смањења расхода на осталим фондовима буџетима (Фонд 02-05). У коначном, став Фискалног савјета јесте да је неопходно расходе и издатке који тренутно нису планирани Буџетом, а који се евидентирају на наведеним фондовима, укључити у планирање буџета у ужем смислу ријечи. На тај начин била би створена реална претпоставка за адекватно управљање буџетом.

Закључно са 30.06.2018. године примици од задуживања износили су 448.222.535 КМ што представља 58% више у односу на план Буџета 2018. године. Висок проценат повећања примитака од задуживања посљедица је реализације примитака од издавања обвезница у иностранству у укупном износу од 279.292.524 КМ. Овако високи примици, а имајући у виду да се извјештавање односи на првих шест мјесеци, имали су за посљедицу нето задуживање у износу од 125.400.126 КМ. Мишљење Фискалног савјета је да ће позиција финансирања бити реалнија када се узме у обзир реализација буџета на крају фискалне године и то због повећаних буџетских издатака за отплату дугова, а који ће бити извршени у другој половини године.

Важна напомена, када је Консолидовани извјештај о извршењу буџета за првих шест мјесеци у питању, односи се на висину планираних и реализованих јавних инвестиција. Наиме, планом Буџета за 2018. годину планиране су јавне инвестиције у износу од 80.379.000 КМ. По основу планираних пројеката исказани су расходи у износу од 11.160.046 КМ, а планирано је да се из Буџета 2018. године финансира укупно 49.931.000 КМ.

С обзиром на овако низак ниво остварених инвестиција Фискални савјет скреће пажњу на важност и значај реализације ове позиције у Буџету због утицаја јавних инвестиција на привредни раст.

Како је подношење изјава о фискалној одговорности у Републици Српској за резултат имало подизање фискалне одговорности на виши ниво, став Фискалног савјета је да би исти ефекти били остварени елиминисањем могућности стварања непланираних расхода који се евидентирају на фондовима 02-05. На тај начин обезбиједила би се гаранција стабилности јавних финансија у Републици Српској у дугом року.

На бази свеобухватне анализе извршења буџета Републике Српске за период 01.01.-30.06.2018. године, Фискални савјет упозорава да недовољно остварење прихода у посматраном периоду, уз реалну обавезу измирења расхода који су предвиђени буџетом, а нису реализовани на планирани начин, као и могући дефицит на осталим фондовима буџета (фонд 02-05), могу довести до смањења буџетског суфицијента на крају фискалне године.

Као и до сада, Фискални савјет Републике Српске и даље указује на присуство ризика у функционисању јавног сектора. Тада ризик се превасходно огледа у ниској ефикасности јавних предузећа, пословању поједињих јединица локалне самоуправе, али и тешкоћа у финансирању здравственог сектора.

